

Huomio haitallisiin vieraslajeihin

Ihmisen myötävaikutuksella Suomeen on levinnyt useita eliölajeja, joista osaa pidetään haitallisena, koska ne voivat aiheuttaa vakavaa vahinkoa ekosysteemeille, alkuperäislajeille, viljelykasveille, elinkeinoille ja ihmisten, eläinten tai kasvien terveydelle. Suomen kansallista vieraslajiluetteloa täydennettiin toukokuussa 2019, ja 1.6.2019 alkaen haitalliseksi vieraslajiksi luokiteltiin mm. kurtturuusu. Samaan aikaan muutettiin myös supikoiran pyyntimääräyksiä. Supikoira on luokiteltu haitalliseksi vieraslajiksi koko EU:n alueella.

Kurtturuusu *Rosa rugosa* ja sen valkokukkainen muoto *Rosa rugosa f. alba* on kansallisesti haitallinen vieraslaji. Luokittelu ei koske jalostettuja Rosa Rugosa -lajikkeita eli tarhakurtturuusuja (esim. hansaruusu). Kurtturuusua ja sen valkokukkaista muotoa ei saa päästää ympäristöön eikä tuoda Suomeen EU:n ulkopuolelta eikä myöskään toisesta EU-maasta, saattaa markkinoille, välittää taikka myydä tai muuten luovuttaa. Kurtturuusun kasvatusta on kiellettyä kolme vuoden siirtymäajan jälkeen 1.6.2022. **Kielto koskee myös kurtturuusun kaupallista viljelyä esim. marjojen tai terälehtien tuottamiseksi.**

Tarhakurtturuusulajikkeita saa edelleen viljellä.

Kurtturuusun nimilajilla kukassa on yleensä viisi terälehteä ja se on väriltään aniliininpunainen tai valkoinen. Mikäli kukka on kerrottu, kyseessä on tarhakurtturuusu. Oksissa on tiheässä erimittaisia suoria piikkejä. Kurtturuusun lehdet ovat pinnaltaan uurteisia ja alapinnaltaan hennon karvan peitossa. Kiulukat ovat nauriinmuotoisia eli hieman keskeltä litistyneitä. Kurtturuusun ja tarhakurtturuusun erottaminen on joissain tapauksissa hankalaa, epäselvissä tilanteissa kannattaa kääntyä ammattilaisten puoleen.

Kurtturuusu leviää juurivesojen ja siementen avulla ja voi muodostaa laajoja kasvustoja. Sen hävittäminen kokonaan on hankalaa maahan helposti jäävien juurenkappaleiden takia. Ohjeita kurtturuusun hävittämiseen saa esimerkiksi vieraslajiportaalista <https://www.vieraslajit.fi/lajit/MX.38815/show>

Määrittyskaava kurtturuusun erottamiseen muista ruusuista:

<https://www.epressi.com/media/userfiles/138671/1559887004/ma-cc-88a-cc-88ritysapua-kurtturuusun-tunnistamiseen.pdf>

Kuvat: Jouko Rikkinen (kiulukat) ja Terhi Rytteri SYKE (kukka), CC-BY-NC-4.0

Supikoira *Nyctereutes procyonoides* aiheuttaa joskus tuhoja marjaviljelmillä. Metsästysasetukseen tehdyn muutoksen myötä supikoira ei ole enää riistalaji, vaan siihen sovelletaan säännöksiä, jotka metsästyslain ja -asetuksen mukaan koskevat rauhoittamattomia eläimiä. Supikoira on luokiteltu EU:ssa haitalliseksi vieraslajiksi.

Supikoiran hävittäminen ei vaadi metsästyskorttia, mutta siihen pitää olla maanomistajan tai metsästysoikeuden haltijan lupa. Pyynti on sallittua ympäri vuoden. Sallitut pyyntivälineet ovat pääosin samoja kuin ennenkin, lisäksi saa käyttää yöammuntaa varten tarkoitettuja tähtäyslaitteita, keinotekoisia valonlähteitä sekä ääntä synnyttäviä koneellisia laitteita. Supikoiran saa lopettaa loukkuun ampumalla myös alle 150 m päässä asuinrakennuksista, ei kuitenkaan ilma-aseella. Pyyntirautojen käyttö on edelleen kielletty.

Supikoiraa saa silti jatkossakin pyydystää vain, jos tuntee lain vaatimukset ja osaa toimia niiden mukaisesti. Eläin on aina lopetettava mahdollisimman nopeasti ja kivuttomasti, ja lopetuksen saa tehdä vain henkilö, jolla on siihen riittävät tiedot ja taidot. Pyydystettävä eläinlaji täytyy lisäksi tunnistaa varmuudella, ja pyytäjän tulee tuntea sallitut pyyntivälineet ja -menetelmät. Pyydystämisestä tai tappamisesta ei saa myöskään aiheutua vaaraa ihmisille eikä koti- tai riistaeläimille. Säännösten rikkominen on rangaistavaa.

Lisätietoja: <https://www.vieraslajit.fi/lajit/MX.46564/show>

<https://riista.fi/mmm-pyyntisaannoksiin-muutoksia-1-kesakuuta-alkaen/>

Lisätietoja kaikista vieraslajeista löytyy vieraslajiportaalista: <https://vieraslajit.fi/fi>